

น้ำตาโลกผูกมัด-น้ำตาธรรมชะล้าง

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๑

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.หนองตากถ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันสำคัญทางคนจีนเขา ขึ้นปีใหม่ไฉ่ ขึ้นปีใหม่ เริ่มต้นชีวิตใหม่ ความหวังใหม่ เตรียมตัวใหม่ การเกิดเป็นมนุษย์นะ เกิดมาแล้วถึงมีเรา ถ้าไม่เกิดมา เราไม่ได้สภาพของมนุษย์ โลกมันก็หมุนไปตามประสาโลก ดูโลกนะ โลกเรานี่ ส่วนของน้ำ ๗๐ เปอร์เซนต์ ส่วนของดิน ๓๐ เปอร์เซนต์ เห็นไหม น้ำมากกว่า แต่ก็ยังแห้งแล้งอยู่ น้ำในโลกมากมายขนาดนั้น แต่เวลาเขาทำการเกษตรกัน น้ำก็ยังไม่ มีน้ำยังแห้ง ยังเกิดเป็นสงครามแย่งน้ำกัน ทั้งๆ ที่น้ำก็มีอยู่

ในร่างกายนุญช้ก็เหมือนกัน เกิดมาเป็นมนุษย์ มนุญช้มีธาตุ ๔ กับขันธ ๕ ขันธ ๕ นี้ ขันธ ๕ ขันธ ๕ เป็นนามธรรม ธาตุ ๔ นี้เป็นรูปธรรม ร่างกายนุญช้ใน ร่างกายนุญช้มี ดิน น้ำ ลม ไฟ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ ธาตุน้ำก็มากกว่าอีกนั้นละ ในร่างกายเรา น้ำส่วนใหญ่เลย ให้ดูพิจารณาธาตุ ดิน น้ำ ลม ไฟ ดูโลกภายนอกทำไมมันร้อน ทำไมเรามีความทุกข์กัน เห็นไหม น้ำถึง ๗๐ เปอร์เซนต์ของโลก เป็นดินแค่ ๓๐ เปอร์เซนต์เท่านั้น เวลาน้ำท่วมโลก น้ำท่วมโลก เวลามาก็มาขนาดนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ในร่างกายของเรา เราพิจารณาไม่ออก ในร่างกายที่เราเกิดมาแล้วถึงได้เป็นมนุษย์ ถึงมีธาตุ ๔ เห็นไหม “ธาตุ ๔ ขันธ ๕” ขันธ ๕ เป็นนามธรรม รูป รูปของจิต เวทนา นี้ ความรู้สึก สัญญา ข้อมูลเดิม สังขารคือการปรุง การแต่ง...การปรุง การแต่งคือความคิดริเริ่มออกไป สังขารคือความปรุงความแต่ง วิญญาณนะ วิญญาณรับรู้ นี้ขันธ ๕ เป็นนามธรรม มันก็มีน้ำอีกล่ะ น้ำของธรรม รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง มันได้กินใหม่ล่ะ น้ำส่วนใหญ่ ทำให้เป็นกลาง ธรรมะนี้เป็นกลาง

แต่เราไม่สามารถให้ใจเราได้สัมผัสธรรม ใจเรามีแต่ความเร่าร้อน มันก็เหมือนกันนั่นนะ มันถึงใช้ประโยชน์ไม่ได้ไง ทั้งๆ ที่ของมีอยู่นะ แสงจันทร์ แสงอาทิตย์ ธรรมะครอบโลก ครอบจักรวาล ธรรมะเหนือโลก แต่เราเข้าไม่ถึง เราได้แต่การศึกษา การจำมานะ ได้แต่ชื่อได้แต่นาม เรา ตัวของเราเอง เราว่าเรามีอะไรบ้าง ในตัวเรานี้เราติดใจตัวเราได้ไหม เราหาข้อบกพร่องตัวเราได้ไหม เราว่าเราดีหมด

การดี เราว่าเราถูกต้อง เราถูกต้อง เราดี ใครเป็นคนพูดล่ะ? เราเป็นคนพูดใช่ไหม มันก็เหมือนกับศึกษาธรรมะมา ได้ชื่อได้นามมา ความดีความถูกต้องเราเป็นคนบอกเองใช่ไหม เป็นการโปรโมชัน เป็นการเข้าข้างตัวเองว่าถูก ว่าดี การศึกษาธรรมะก็เหมือนกัน ได้ชื่อได้นามมาต้องบอกต้องกล่าว ศึกษาจำมา มันถึงเข้าไม่ถึงเนื้อธรรม มันเป็นโลกไป การศึกษามันเป็นโลก นี้คุณดูหมุนเข้ามาว่าความเป็นจริงเป็นอย่างไร เราได้ไม่ได้ เราเองเท่านั้นนะ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน เราหลอกเราไม่ได้

ความทุกข์ในใจของเรานี้มันเป็นของเราเอง เราหลอกไม่ได้ แต่เราหลบไว้ แล้วเราเอาแต่ว่าเราศึกษาธรรม เอาแค่ดีกรีกัน เอาศักดิ์เอาศรีกันว่า ฉันรู้มาก ฉันอธิบายธรรมะได้มาก แต่มันเข้าไม่ถึงเนื้อธรรม ก็เราไม่ได้เอาธรรม รสของธรรม น้ำอมฤต น้ำธรรม ออกมาให้ถึงใจได้ นี่เอาแค่ขั้น เอาเป็นของโลกไป

น้ำ น้ำเป็นอะไร? น้ำเป็นอาวุธได้ ขนาดเขากันเขื่อนกัน สงคราม เกิดสงคราม เขาปล่อยน้ำจนกองทัพนี้ต้องหลบหนี กักเก็บน้ำจนปล่อยมา จนท่วมกองทัพ กองทัพพ่ายแพ้ไปได้ น้ำเป็นอาวุธไหม? น้ำเป็นอาวุธได้

เราเกิดมา เราเป็นเด็ก เราเป็นเด็ก ร้องไห้ขึ้นมาขึ้นนะหมดเลยในครอบครัว ทุกคนต้องฟังเสียงเด็กคนนั้นเลย น้ำตาเป็นอาวุธ น้ำตาเป็นอาวุธนะ น้ำตาเป็นอาวุธได้ เรียกร้องความสนใจได้ เรียกร้องได้ทุกอย่าง เห็นไหม ความเศร้าโศก พอเด็กพ้นจากวัยเด็กขึ้นมาเป็นเรา เวลาเราเศร้าโศก น้ำตาออกไหม น้ำอีกล่ะ

น้ำตานี้เป็นน้ำตาของโลก เป็นความผูกพัน เป็นโอบอ้อมในสงสารนี้ อาศัยน้ำ อาศัยนี้เป็นทางผ่านนะ ยึดไว้ ถือไว้ เกาะไว้ เหนียวไว้ รุ่งไว้ เพราะอะไร เพราะเราเห็นน้ำตาเราก็ดมไม่ไหว ใจมันอ่อน พอเราเห็นน้ำตานี้ทุกคนต้อง...เพราะเอาน้ำตามาเหยียบย่ำธรรมะไง น้ำท่วม ท่วมหัวใจ

ทำไม่ได้ นั่นน้ำภายนอก น้ำความผูกพันใจ แล้วพอตายละ มีการเศร้าโศกเสียใจ การพลัดพราก มันเป็นน้ำหล่อเลี้ยงทั้งหมดเลย โลกเป็นอย่างนั้นไง

ความโศกเศร้า ความเสียใจ ความทุกข์ ความรำพัน มันก็ต้องมีน้ำตาออกอีกล่ะ ความดีใจ ความสุข ความทุกข์ การประสบความสำเร็จทางโลก การประสบความสำเร็จใจ เราตั้งเป้าหมายไว้ เราสมความปรารถนา เราถึงตามเป้าหมายไว้ สะเทือนใจจนน้ำตาไหล เห็นใหม่ สะเทือนใจจน น้ำตาไหลนะ ก็น้ำอีกล่ะ นี่โอะมะสงสารดึงไว้ให้เราคิดพันอยู่ในโลก

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราว่ามีความทุกข์ใจ เราว่ามีความทุกข์ เราอยากจะพ้นจากทุกข์ แต่อันนี้มันเป็นความผูกพันทั้งหมด เป็นความเหนียวรั้งไว้ เราถึงว่า เราไม่ได้อยู่ทางโลกมันก็เป็นอย่างนั้นใช่ไหม แต่พระพุทธเจ้าสอน สอนเรื่องธรรมะ กว่าจะพ้นออกมา กว่าจะได้ออกบวชก็ต้องผ่านเรื่องนี้ออกมา ออกบวชนะ ความเสียใจ ความเศร้า ความรำพัน น้ำตาไหลพราก อันนั้นน้ำตาเพื่อความผูกมัดไว้ในโลก

แต่น้ำตา น้ำธรรมของแท้ก็น้ำเหมือนกัน การพิจารณานะ การพิจารณา การออกจากโลก ความพิจารณา ความสงสาร ในสังสารวัฏนี้มันเกิดจากอะไรล่ะ น้ำของโลกมันก็เป็นสักแต่น้ำของโลก เราให้ค่าของมัน ถ้าเราหมุนเวียนขึ้นมา เราชักน้ำขึ้นมาใช้เพื่อการเกษตร น้ำนั้นก็เป็ประโยชน์ขึ้นมา ถ้ามันรวมตัวกันเองขึ้นมา มันหมุนออกเกิดพายุฝนขึ้นมา เกิดพายุลมแรง มันทำลายทั้งหมดเลย

อารมณ์ของเราก็เหมือนกัน อารมณ์ความเป็นไปนี้ถ้าเรายังไขว้ไขว้ไม่ได้ เวลามันเกิดพายุใหญ่ขึ้นมาที่มันเอาแทบไว้ไม่อยู่เลย เราต้องไปตามอำนาจของมันเลย มันหมุนเข้ามาภายใน เพราะน้ำข้างนอก น้ำข้างนอกมันเป็นไปนี้ เราเห็น เราให้ค่านี้ เราไปให้ค่า เราไปให้ค่าเขาใช่ไหม มันเป็นธรรมชาติของน้ำอันนั่นเอง สภาวะความเป็นไปของธรรมใจ การให้ค่าคือเรา เราให้ค่าเห็นใหม่ ถ้าเกิดพายุลม พายุทำลายทั้งประเทศไปเลย เราจะเสียใจกันไปหมด เราจะช่วยเหลือกัน แต่เราก็โทษว่าเป็นภัยธรรมชาติ เราไม่สามารถจะไปโทษใครได้ เราก็ช่วยเหลือกันไป

แต่เวลาเราเกิดมานี้มันก็เป็นธรรม การเกิดมาเป็นมนุษย์มันต้องเกิดตามกรรม กรรมให้ผลมาไง เราสร้างคุณงามความดี การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์นะ อริยทรัพย์เพราะอะไร เพราะเป็นฐานที่ทำให้เราปฏิบัติได้ มนุษย์นี้สามารถทำดีและทำชั่ว ถ้าทำดี เรามาศึกษาพุทธศาสนา เรา

ก็มาฟังธรรม ฟังครูบาอาจารย์ เราอยากจะได้มีความสุข เราต้องทำคุณงามความดี ความดีเท่านั้น ให้ผลเป็นความสุข

ถ้าอยากจะมีความสุขต้องทำคุณงามความดี ดีแบบเริ่มจากให้ทานมา ให้ทาน ให้อภัย ให้ อภัยทาน ให้หัวใจนี้ไม่ผูกมัด ให้มันปล่อยวางออกไป ปล่อยวางออกไปก่อน จนกว่าเราจะทำใจ ของเราได้ ทำใจหมายถึงว่า เราต้องหาตัวตนให้เจอก่อน เราจะเริ่มต้นทำงาน เราเริ่ม เราอยากกิน เรา อยากจะพ้นออกไปจากโลก อยากจะพ้นออกจากการแปรสภาพ สรรพสิ่งนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็น อนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์สิ่งนั้นเป็นอนัตตา แล้วหัวใจนี้มันเที่ยวไปแสวงภพแสวงชาติ เข้าไปแสวงภพไหน ชาติไหน ก็อยู่ในกฎของไตรลักษณ์นี้ตลอด

ฉะนั้น เราอยากออก อยากออกนี้ อยากออกไปตรงไหน

นักบินอวกาศเขาขึ้นไปถึงดวงจันทร์ เขาไปถึงไหน ไปเจอสวรรค์ที่ไหน ไปเจอออกจาก โลกไปจากไหน โลกนี้คือหมู่สัตว์ โลกนี้คือเรา โลกนี้คือหัวใจ เพราะมีหัวใจ มีเรา เราเกิด จิต ปฏิสนธิมันอยู่ในใจของเรา แต่เราหาไม่เจอ ถึงว่าต้องรู้จักสมาธิ ต้องรู้จักเรา รู้จักสมาธิ มีสมาธิ แล้วรู้จักสมาธิ ไม่ใช่มีสมาธิแล้วว่าสมาธินี้เป็นผล

เริ่มต้นจะต้องหาสมาธิก่อน หาสมาธิ หาให้จิตนี้ตั้งมั่น เพราะว่าเป็นโลกียะ ความเป็นโลก น้ำของโลกมันหมุนไปตามไปโลก งานของโลกกับงานของธรรมมันคนละอันกัน งานของโลกคือ งานฝ่ายผูกฝ่ายมัด งานของธรรมคือการปล่อยวาง การปลดปล่อย

การปลดปล่อย เอาอะไรไปปลดปล่อย จะปลดปล่อยลงที่ไหน

งานของโลกเป็นงานผูกงานมัด ผู้ใดทำงานของโลกประสบความสำเร็จ ผู้นั้นเป็นเอกบุรุษ มีการจารึกไว้ในพงศาวดาร แต่ก็ต้องตายไปพร้อมกับความเศร้าหมองในหัวใจนั้น ความเศร้า หมองใจ เวลาคนนี่สร้างผลงานไว้ เวลาที่มีชื่อเสียง มีศักดิ์ศรี เวลาจะตายไป มันจะยึดมั่นถือมั่นใน ความนั้น ในผลงานอันนั้นใจ ความพลัดพรากจากของที่เขาแสวงหามา เศร้าหมองไหม? นี่ตายไป ด้วยความเศร้าหมอง นี่งานของโลก

แต่งานของธรรมนี้ งานของธรรม ไม่มีวัตถุสิ่งใดเป็นประจักษ์พยาน ไม่มีงานของโลกมา เป็นประจักษ์พยาน พระพุทธเจ้าเข้าป่า สุขอยู่โคนไม้ อยู่โคนไม้ถือธุดงค์วัตร กินอาหารมือเดียว ฉันทข้าวมือเดียว ออก...บางวันไม่ฉันทข้าว ไม่ใช่งานการก่อการสร้าง งานการผูกมัด

การปลดเปลื้องโดยออกจากวัตถุก่อน ปลดเปลื้องตัวเองออกเนกขัมมบารมี ออกจากสังคม ออกจากการผูกมัด เพราะว่าเป็นโลก ความงานของโลกเป็นงานผูกงานมัด งานจะเริ่มออกจากโลก ต้องไปทำงานพ้นจากที่โลกเขาทำกันอยู่ งานในโลก

แต่งงานของงานออกจากโลกนี้ เพราะโลกนี้คือเริ่มต้นจากเรายึด ต้องหาสมุฏฐานเริ่มต้น ก่อน ถึงออกไปแล้วหาความสงบ ทำใจให้สงบขึ้นมาก่อน พระพุทธเจ้าออกแล้วศึกษามาก่อน ออกไปศึกษาทั่วไปหมด แล้วตอนนั้นยังไม่สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าก็ยังแสวงหาอยู่ แต่พอท่าน บรรลุธรรม พระพุทธเจ้าทุกข์มาก่อน พระพุทธเจ้าเป็นสัพพัญญู พระพุทธเจ้าตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง

การตรัสรู้นี้ เพราะเริ่มตรัสรู้ถึงวางแนวทางไว้ถูกต้อง

เราเป็นผู้เดินตาม แส่นจะง่าย แส่นจะมีผล มีทาง มีมรรคอรียสัจจังให้เราเดินแล้วนะ ถึงว่า ต้องวกกลับมาเป็นโลกุตตรธรรมไง ก่อนจะเริ่มการทำโลกุตตรธรรมนี้ต้องหาสมาธิ หาตัวตน สมาธิคือตัวตน สมานั่นคือเรา เราหาสมาธิว่าอยู่ที่ไหน หาใจอยู่ที่ไหน หาที่จะปลดเปลื้อง หาจุด ศูนย์กลางของการยึด หาแกนของโลก แกนของโลกคือเรา แต่เราหาแกนของโลกไม่เจอ เราถึง ออกจากโลกไม่ได้

การจะออกจากโลกต้องจับแกนของโลกก่อน การจับแกนของโลกคือการทำใจให้สงบ ยิ่ง สงบลึกเท่าไร มันจะเข้าไปถึงใจเท่านั้น ฐิติจิต จิตเดิมแท้ที่ผ่องใส เห็นไหม เราจะเอาอะไรออก จากโลก เราจะเอาอะไรพ้นออกไป ถ้าไม่เอาหัวใจพ้นออกไป ไปจรวด ไปถึงดาวเทียม ไปถึงไหน ออกไม่ได้ เพราะมันออกไปด้วยกาย ออกไปด้วยวัตถุ วัตถุเป็นเครื่องผูกมัด จะจักรวาลไหนก็ เครื่องผูกมัด ก็มีการเผาไหม้ ต้องทำลายไปเป็นธรรมดา มีความเสียใจ มีความดีใจอยู่ในนั้น มี คราบน้ำตาเปื้อนไปตลอด เปื้อนไปตลอดเลย

แต่การออกจากโลก ออกจากโลกด้วยความเป็นธรรม ออกจากวิภวด้วยความเป็นจริง เรา หาผู้ออก ถึงว่า ต้องหาฐิติจิต หาจิตเดิมแท้ ต้องหาเข้ามาที่จิตเดิมแท้ ต้องทำใจให้สงบก่อน ถึงต้อง ออกป่า ถึงต้องทำเนกขัมมบารมี เราจะได้มีทาน มีศีล มีภาวนา มีทาน ทานเขาให้เป็นวัตถุทาน ให้ ไปแล้ว ให้เป็นนามธรรม ให้ทานจากภายใน ให้หัวใจปล่อยวางให้หมด ปล่อยวางความยึดความ ติดนั้นชั่วคราว พอชั่วคราว จิตมันจะรวมลง

ถ้ามันพระรุ้งพระรังไปด้วยความยึดติด นิยมความยึดติด ความยึดมั่น ยึดมั่นในนามธรรมนั้น มันก็ไม่ใช่ทานภายใน ทานภายในคือการให้ การปล่อยวาง ใส่ออกให้หมดในหัวใจนั้น พอใส่ออกจากโลก ออกจากวัตถุ จากวัตถุภายนอกเป็นวัตถุภายใน วัตถุนั้นหลุดออกไป หลุดออกไป มันจะโล่ง โล่งออก โล่งออก ความโล่งออกมันจะใสจะสว่างขึ้น จิตนั้นจะเริ่มเบาลง เบาลง ถ้าทำได้ มันไม่สุดวิสัยของมนุษย์ ไม่สุดวิสัยของผู้ที่เริ่มมีธาตุ ๔ กับขั้น ๕ แล้ว

เพราะธาตุ ๔ ขั้น ๕ นี้มันมีอยู่แล้ว ธาตุ ๔ เป็นรูปที่เราจับต้องได้ แต่ขั้น ๕ เป็นนามธรรมที่เราจับต้องไม่ได้ แล้วตัวขั้น ๕ เป็นตัวเริ่มริเริ่ม ตัวขั้น ๕ เป็นตัวที่จะเป็นผู้ที่ว่าเป็น ปฏิกริยาที่จะทำปฏิกริยากันออกจากโลก เราจับตัวสารเคมีตัวนั้นไม่ได้ ตัวขั้น ๕ นั้นไม่ได้ เราจะไม่มีสารเคมีที่จะทำปฏิกริยากันให้พ้น จากแตกสลายออกจากขั้น ๕ ไปได้ ฉะนั้น ต้องหันกลับมา ต้องตรงนี้เท่านั้น ทางนี้พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว คือทำใจให้สงบ ทำใจให้สงบ จะเข้าไปเรื่อยๆ สงบเข้าไปเรื่อยๆ สติพร้อม ถึงว่าไม่พ้นวิสัย เพราะเรามีอยู่

สิ่งที่มีอยู่ในหัวใจ ธาตุ ๔ ขั้น ๕ ธาตุ ๔ คือร่างของมนุษย์ ขั้น ๕ คือหัวใจที่อยู่ท่ามกลาง ออก แต่เราจับไม่ได้ เราไม่เคยสัมผัสสมาธิธรรม เราไม่เคยสัมผัสความสงบ แล้วเราจับไม่ได้ ทั้งๆ เป็นของของเราเอง อยู่ในผิวหนังของเรา นี้เรายังจับต้องไม่ได้เลย แล้วเราว่าเรารู้ เราชำนาญ เราถึงว่าเราศึกษาธรรมะมันเป็นปริยัติ เป็นปฎิบัติ เป็นแผนที่การเครื่องดำเนิน แผนที่ดำเนินเหมือนกับ จลลลลล เราอ่านจลลลลแต่เราไม่ได้กินยา เราก็รักษาโรคไม่ได้ เราจะออกจากโลก เราจะออกจาก วัฏฏะ เราทำใจเราสงบยังไม่ได้ เราจะเอาพลังงานที่ไหนเป็นตัวฐานออกไป

ต้องหาสมาธิ หาตัวตน แล้วต้องรู้จักตัวตนด้วย เพราะว่าจิตมันสงบเข้าไป การจับต้องสมาธิ จิตนี้สงบตัวลงรู้ตัวว่าเป็นสมาธิด้วย รู้ตัวนะ รู้ว่าอันนี้เป็นสมาธิ สงบลงแล้วสบาย สุขมาก สุขนั้นเป็นผลของสมาธิ สุขนั้นเป็นสุขของคนที่ไม่แบกภาระ สัมภาระมามากแล้วปล่อยวางออก คนที่ไม่แบกของมา คนที่ไม่แบกอารมณ์ แบกความยึดมั่นถือมั่นมาเต็มหัวใจแล้วปล่อยวางออก มันจะมีความสุขมาก จิตนี้เป็นสมาธิด้วย รู้จักสมาธิตัวเองด้วย แล้วมีความสุขที่เกิดขึ้นด้วย

มีความสุขแล้ว จิตนั้นถึงเริ่มจับพิจารณาภายใน ภายก็คือธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เห็นไหม มันจะแบ่งออก แบ่งออกจากเอาขั้น ๕ มาพิจารณาธาตุ ๔ จากเริ่มต้นจากเดิมเลยนี้ธาตุ ๔ ขั้น ๕ นี้เป็นอันเดียวกัน มันถึงทำให้เป็นสมาธิไม่ได้ มันยึดมั่นถือมั่นกันไปหมด พอมันจิตสงบ จิตนี้สงบ

จิตสงบบางทีถึงจะปล่อยความรู้สึกในกายหมดเลย จิตนี้สงบโดยปฏิเสธกายยังมีเลย จิตนี้สงบแล้ว
ไม่ยอมรับรู้กาย เจ็บ...จริงๆ แล้วมันอยู่ มันแบ่งแยกได้ มันแยกออกจากกันได้

เพียงแต่ถ้าเป็นทางโลก เราว่าทำงานต้องมีกำลังใจ ต้องมีร่างกายเข้มแข็งทำงานประสบความสำเร็จ
มันก็เป็นอันเดียวกันไป เป็นทางสายยาวไปตลอดเลย พระพุทธเจ้าถึงย้อนกลับมา
ย้อนกลับมาว่าให้จิตกับกายนี้ให้จิตสงบ แล้วเอาใจนี้พิจารณากาย พิจารณาคน น้ำ ลม ไฟ นั่นนะ
เห็นไหม น้ำในกาย จากที่มันเป็นน้ำตา มันเป็นความทุกข์นะ เป็นเครื่องให้เราเศร้าหมองมาตลอด
จิตสงบบางทีถึงน้ำตาร่วง น้ำตาไหลนะ น้ำตามันจะพลิกกลับ

จากปีติภายนอก จากความเศร้าหมอง ความเสียใจ ความดีใจภายนอก มันหลังน้ำตาออก
มาแล้วทำให้เราทุกข์ยาก ทำให้การผูกมัดมันจะฝังลงที่ใจหมด ความกินใจ ความดูดดื่มใจ นี่มันจะ
ฝังลง ฝังลงนะ มันจะเป็นฝังลงจนเป็นสัญญาลึกๆ อยู่ในหัวใจ แล้วเกิดตายตัวนี้มันจะจับใส่ไป
จับใส่ไป แล้วเรามาชะล้าง ความชะล้างนี้ จิตรวมลงนี่บางทีถึงกับน้ำตาไหลนะ นี่น้ำตาธรรมมัน
เริ่มเปะออกมา

จากน้ำ เห็นไหม จากน้ำที่ว่าพายุมาเนี่ย มันพัดเอามาจนบ้านเรือนนี้พังทลายไปหมดเลย กับ
เราชักน้ำขึ้นไปทำการเกษตร อันนี้ก็เหมือนกัน พอจิตมันเริ่มเข้ามาทางธรรม ความเศร้าอันนี้มัน
จะเริ่มชะล้าง ชะล้างภพชาติได้ น้ำตานี้เวลามันไหล นี่น้ำตาฝ่ายธรรมลี

พิจารณากาย พอจิตสงบส่วนใหญ่แล้วมันจะเคลิบเคลิ้มไป มันมีความสุขความสบายอัน
นั้นนะ ถึงว่าสมาธิไม่รู้สมาธิ สมาธิเข้าใจว่าผลเป็นผล เข้าใจว่าตัวความปล่อยวางนั้นเป็นผลแล้ว
ความเข้าใจ มันถึงว่ามหัศจรรย์

งานภายใน งานของธรรมเป็นงานที่มหัศจรรย์ ให้ความสุขไปตลอด เวลาการปฏิบัติ เหตุ
การทำเหตุนี้มีความต้องใช้มุมนะ ความมุมนะ ความทุกข์ในเหตุอันนั้นมี ความทุกข์ในเหตุ ทุกข์
ในความพยายาม ทุกข์ในการแสวงหาใจ เพราะงานภายนอก งานของโลกก็ยังมีอย่างอื่นต่างน้ำ
งานภายในนะ งกๆ เงินๆ นะ เขามองกว้างๆ เงินๆ นะ แต่เวลาใจมันขึ้นไปมันไม่งกๆ เงินๆ
หรือ ร่ากายมันงกๆ เงินๆ แต่พลังของใจที่อยู่สงบภายในมันจะหมุนตัวอยู่ภายใน มันจะมี
พลังงานมาก มันจะเกิดความชอบ ความเหนื่อย งานภายในมันถึงว่า เหตุ การสร้างเหตุขึ้นมา มัน
ถึงว่าเป็นความทุกข์อันหนึ่ง

เป็นความทุกข์อันหนึ่งเพราะว่ามันเป็นงาน งานจะออกจากวิภวูฏะ งานอันเอก แต่ผลที่ให้ เป็นความสุขมันแปลกประหลาดจนถึงกับได้คิดใจ เห็นใหม่ ว่าสมาธินั้นเป็นผล คือว่าไม่รู้จักสมาธิ ถ้าว่าสมาธินี้เป็นผล ไม่รู้จักสมาธิ สมาธิเป็นเราใจ ถ้าสมาธิเป็นเรามันจะไม่มีการวิปัสสนา มันไม่มีการพิจารณากาย

ถ้าจิตนี้เป็นสมาธิ จิตนี้รวมความสงบลง รู้ว่าเป็นสมาธิ กำหนดจิตเป็นสมาธิให้ลึกเข้าไป กำหนดจิต สติพร้อม แล้วจิต ให้ลึกเข้าไป ลึกเข้าไป จนลึกเข้าไปแล้วมันมีภาพของกายขึ้นถ้ามีวาทสนา...ไม่มีวาทสนา พอสงบมันก็คลายตัวออกมา พอสงบเข้าไป เรารำพึงออก สงบใหม่ สงบเข้าไป พอจิตสงบ จิตเป็นสมาธิ มันจะมีความสุขความสบาย

งานที่ไม่เคยทำมันก็ต้องว่าเป็นผล เห็นใหม่ ถึงว่า สมาธิไม่รู้ว่าเป็นสมาธิ

ถ้าสมาธิรู้ว่าเป็นสมาธิ ความสุขอันนั้นเป็นสุขเกิดจากสมาธิ เกิดจากใจนี้สงบ ใจนี้ปล่อยวาง ต้องรำพึงออกไปพิจารณากาย เพราะอะไร เพราะเวลาสงบลงนี้มันปล่อยเข้ามา เวลามันออกมามันก็กายอันเดิม เวลามันปล่อยออกจากสมาธิมานี้มันก็เป็นหัวใจอันเดิม เพียงแต่ปล่อยวางขึ้นไป แล้วมันแปลกประหลาด สิ่งที่แปลกประหลาดนี้จะดูดดื่มฝังใจไปตลอด จะดูดดื่มฝังใจไปตลอด แต่ถ้ามันทำความเจริญของจิตนั้นสูงขึ้นไป มันก็มีจะความดูดดื่มอันสูงขึ้นไป แต่ถ้าไม่มี ความสูงขึ้นไป จิตที่เกิดเป็นสมาธินี้จะดูดดื่มมาก

ฉะนั้น ถึงว่า ถ้าจิตไม่รู้จักสมาธิมันก็ว่าเป็นผล มันจะติดอยู่อย่างนั้น ถ้ารู้ว่าจิต สมาธินี้เป็นสมาธิ ไม่ใช่ ไม่ใช่เป็นผล ไม่ใช่เป็นผล ผลคือว่าความผลว่าอันนั้นเป็นงานที่ประเสริฐแล้ว จิตนี้เป็นสมาธิ ความสุขนั้นสุขเกิดจากสมาธิ รู้จักตัวตน ยกขึ้น ยกขึ้นวิปัสสนา ยกขึ้นพิจารณากายนะ พิจารณาดิน น้ำ ลม ไฟ ร่างกายของมนุษย์ มันเห็นเป็นกายของมนุษย์เลย เป็นร่าง เป็นกระดูก เป็นเนื้อ เป็นหนัง ส่วนใดส่วนหนึ่ง ให้แปรสภาพเป็นน้ำก็ได้ ให้ไฟเผาก็ได้

ความเห็นภายใน ความเห็นของธรรมกับความเห็นของโลกต่างกัน ความเห็นของโลกจะทะนุถนอมไว้ ความเห็นของธรรม ความเห็นนะ มันตื่นตื่น เพราะความเห็นภายในนะ เห็นความสยดสยอง เห็นความไม่แน่นอน เห็นความว่ามันแปรสภาพ ร่างกายนี้แปรสภาพให้เห็นนะ มันรู้มันจะรู้ใจว่าเรานี้โง่ โง่หมายถึงว่าหัวใจมันเชื่อกิเลส มันเชื่อว่าคุณยิดว่าเป็นเรา

ทั้งๆ ที่เราศึกษาธรรมะมานะ พระพุทธเจ้าสอนว่ากายนี้ไม่ใช่เรา เราก็ไม่ใช่กาย มันก็เชื่อด้วยปาก ความเชื่อด้วยปากนะ มันมีตัวโง่ ตัวโง่คือตัวกิเลสมันหลอก ตัวกิเลสมันหลอกคือตัวยึดตัวอุปาทาน ความว่าเราเข้าใจมันเป็นความว่าเราเข้าใจ แต่ไม่ใช่ความจริง ถ้าเป็นความจริง มันแปรสภาพด้วยความเป็นจริงอยู่แล้ว แต่เราทำเป็นการทำงานภายใน จิตมันรวมลง มันเป็นมิติหนึ่ง จิตนี้รวมลง จิตนี้ไม่มีกาลเวลา ภายใน งานภายใน ไม่ใช่งานภายนอก งานภายนอก ๒๔ ชั่วโมง เราจะดูเวลา ๒๔ ชั่วโมง เวลาทำงาน เวลาเลิกงาน

แต่งานภายในนี้มันเป็นมิติ เป็นความพอดี เป็นปัจจุบันธรรม เป็นขณะนั้น ขณะจิตที่มันพิจารณาอยู่ ถ้ามันรวมลง มันเห็นสภาพความแปรสภาพขณะนั้น ขณะนั้น แล้วมันจะสลุดออก คือว่ามันสยดสยองตรงนั้นไง ความเห็นของใจภายในที่มันพิจารณากายอยู่ แล้วภายในแปรสภาพความไม่คงที่ ความแปรสภาพ ความเน่า ความเปื่อยไป ขณะเห็นนั้นนะ

ขณะที่เห็นมันเป็นปัจจุัตถังไง มันเป็นอกาลิโก ความเป็นอกาลิโกเป็นปัจจุบันขณะนั้น แต่การที่เป็นอุปาทานนี้มันอาศัยเวลา ความต่างของเวลา อุปาทานมันถึงยึดมันได้ คนเรานี้ต้องแปรสภาพ คนเราต้องตาย แต่มันว่ายัง คนเราต้องตายแต่ยังไม่ตาย ต้องอายุ ๘๐-๙๐ ถึงจะตาย ต้องแปรสภาพตอนนั้น เพราะความเห็น ความเห็นของโลก

ความเห็นของโลกเห็นสภาพความเป็นไปภายนอก คนเราต้องตาย...ยอมรับ แต่ยอมรับแบบยอมรับจ้าน แต่ขณะเราที่จิตมันสงบ จิตมันเป็นภายในนะ นี่ความต่างของโลกกับความต่างของธรรม จิตที่เป็นภายในมันจะเห็นแปรสภาพเดี่ยวนั้น เห็นเดี่ยวนั้น แล้วความเข้าใจเดี่ยวนั้น มันเปลื้องไอ้อุปาทานได้เดี่ยวนั้นไง

ถึงบอก “ความโง่” ความโง่ของเรา โง่เพราะอะไร เพราะกิเลสมันบัง เพราะกิเลส เพราะความเชื่อ ความฝังใจ ความเชื่อ ความเห็นแก่ตัว ความยึดมั่นในตัวตน นี่ตัวนี้ตัวยึด ตัวไม่ยอมแพ้ ไม่ยอมเสียเปรียบ คนที่ไม่ยอมเสียเปรียบมันจะเสียตลอดไป กลัวว่ามันจะเสียเปรียบ ความว่าความเห็นของเราที่เราจะเสียค่า มันเลยโง่ ความโง่อันนี้อุปาทานมันยึดตรงนี้ มันสอดเข้าไปตรงนี้ พอสอดเข้าไปตรงนี้ก็เห็นผิด

แต่เวลามันพิจารณาจากภายในนี้มันเป็นอกาลิโก มันเป็นปัจจุบันธรรม มันเป็น ไม่มีกาลเวลาที่ว่าต้องมาแปรสภาพข้างนอก มันเห็นเดี่ยวนั้น เห็นพร้อมกันทั้งเหตุ ทั้งผล ทั้งธรรม ความเห็นตามความเป็นจริง เป็นภาวนามยปัญญา ในขณะนั้นนะ มันจะขาดออกพร้อมกัน เป็น

ขณะจิตเดี๋ยวนั้นเลย หลุดออกไปเลย กายสักแต่ว่ากาย จิตสักแต่ว่าจิต ทุกข์สักแต่ว่าทุกข์ แยกออกจากกันทั้งหมด มันสะเทือนนะ มันสะเทือน มันสะเทือนจนขนพองสยองเกล้าเลย ดีใจมากจนน้ำตาไหล น้ำตาร่วงอีกเหมือนกัน นี่น้ำตาธรรมนะ น้ำตาจากภายใน แล้วพิจารณาเข้าไป นี่พิจารณาภายใน

พิจารณาธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ พิจารณาความแปรสภาพ จากว่า น้ำภายนอก น้ำภายใน จากการแปรสภาพหลายๆ นะ จากการแปรสภาพหลายๆ เราเห็นจนชินชา แต่การจะทำให้ความเป็นไปจากแปรสภาพภายใน แปรสภาพภายในนะ เห็นตามความเป็นจริงด้วย แล้วแปรขณะนั้นด้วย ผู้เห็นเห็นตรงกันด้วย อุปาทานไม่มีทางจะเข้ามายึดได้ นี้ออก เริ่มว่าอุปสรรคธรรม เป็นผู้มียุคอุปสรรคธรรมเข้าใจตามความเป็นจริง นี้ผู้อย่างนั้นแล้วไม่เสื่อม ไม่เสื่อมจากการไหลเวียนไปจากโอชะ

เริ่มวนออก ทวนกระแสออกมา จากวนไปนะ คราบน้ำตาไหลเปื้อนตามไปตลอดก็ยังหมุนตามกันไป เพราะไม่รู้ทางออก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ออกจากทางอันนี้แล้ว แล้ววางแนวทางไว้ละ เราเป็นมนุษย์ เราปฏิบัติมา เราเป็นนักบวช เราเป็นนักต่อสู้ เราเป็นเอกบุรุษ เราต้องทำได้ แล้วพอทำได้ขณะนี้แล้ว มันยังภุมิไฉนะ คนมันภุมิใจว่าเราก็คือเป็นคนคนหนึ่ง เป็นลูกศิษย์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นผู้เจอพระพุทธศาสนา เราเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติ เราจะเอางานภายใน ใ้อ่างานภายนอกมันหักคุณค่าน้อยลง น้อยลง จนไม่มีคุณค่าเลย

มันจะเห็นคุณค่างานภายใน เพราะงานภายในนี้ต่างหาก มันทำให้ไม่ต้องวนไปอีก ไม่ต้องเอาน้ำตานี้มาเป็นทางตลอดไปอีก เปื้อนมาตลอดทาง ถึงจะเป็นน้ำตาธรรมนี้มันน้ำตาชะล้างพิจารณาภายใน น้ำภายใน น้ำนั้น น้ำเป็นน้ำ น้ำนอก น้ำเป็นน้ำ เป็นธาตุน้ำ กับเป็นน้ำ ค่าน้ำใจเป็นค่าน้ำใจภายในเลยนะ แล้วเวลามันสะเทือนออกมา มันสะเทือนให้น้ำตาไหลได้จริงๆ ด้วยความเศร้าหมองเป็นโทมนัส ความสะเทือนใจนี้ แต่ความสะเทือนใจนี้เป็นสะเทือนใจทางโลกนี้นะ ความสะเทือนใจนี้กระเทือนใจกัน

แต่ความตื่นเต้นมันไม่ได้สะเทือนใจ มันไหลพรากเอง มันไหลโดยธรรมชาติ มันสะเทือนหมด มันถึงว่า ถึงจะเกิดก็ ๗ ชาติ มันสามารถย่อระยะทางการก้าวเดินได้ มันย่อระยะทางเข้ามาเลย กับที่ว่าไม่มีขอบ ไม่มีเขต ต้องไปมันตลอด ต้องไปมันไม่มีที่สิ้นสุด มันย่อระยะเข้ามาจะอย่างนี้พิจารณาเข้ามา ถ้าคนทำอย่างนั้นแล้วคนเริ่มทำงานเป็น คนมีทางเดินออก

การทำงานต้องชวนขยายไขว้ไหม เหมือนบริษัท บริษัทได้งานยังไม่เสร็จ งานยังไม่เสร็จ การก่อสร้างนั้นยังไม่เสร็จ การก่อสร้างของบริษัทยังไม่เสร็จ งานก็ต้องต่อไปจนกว่าจะหมด หมดเนืองาน นี่เหมือนกัน ในเมื่อเราชำระได้ เราเห็นตามความเป็นจริงได้ส่วนหนึ่ง เพราะมันยังจะรู้เลยล่ะ เหมือนหอม หอมนี้เห็นเชื้อโรคก็ต้องตามกำจัดเชื้อโรคจนหมด ใอนี้เริ่มชำระกิเลส เริ่มเข้าใจตามความเป็นจริง เห็นความโง่ของตัวเองส่วนหนึ่งแล้วมันยังว่าความโง่ภายในอีก

ความโง่ เรื่องของการยึดมั่นในกาย เห็นสภาวะที่กาย ใจกับกายนี้เป็นคนละอันหนึ่ง จะเห็นว่าความไม่เข้าใจตามความเป็นจริง แล้วเราสลัดได้ออกมาหนึ่ง แล้วงานข้างหน้ายังไปอีก มันจะเห็นอีกว่า ถ้าอย่างนั้นแล้วเราต้องรีบเดินให้ถึง ต้องรีบชวนขวยออกให้ได้ มันจะพิจารณาซ้ำ มันต้องเริ่มทำใจสงบ พิจารณาวนเข้ามาอีก วนเข้ามา จากน้ำก็เป็นน้ำแข็ง น้ำแข็งกว่ามันจะละลายลงเป็นน้ำ

นี่ก็เหมือนกัน พิจารณาภายนอกมันก็พิจารณาได้ แล้วพิจารณาข้างในล่ะ กายมันแยกออกไปแล้ว แต่ความอุปาทานยึดมั่นในกายล่ะ อุปาทานยึดมั่นในกายนะ กายแยกออกไปเพราะมันเป็นอุปาทานไขว้ไหม อุปาทานในกาย จิตที่มันยึดมั่นออกมาอีกล่ะ มันต้องพิจารณาออกมาตรงนี้ พิจารณาภายนอกมันแปรสภาพ กับพิจารณาภายนอกแตกออก กลายเป็นดิน เป็นน้ำ เป็นลม เป็นไฟ มันจะระเหยออกไป มันจะระเหยออกไปนะ ธาตุเป็นธาตุเลย ธาตุดินเป็นธาตุดิน ธาตุน้ำเป็นธาตุน้ำ ธาตุไฟเป็นธาตุไฟ

อย่างเช่นคนตาย เวลาจิตมันออก ธาตุไฟออกก่อน ลมขาด แข็ง แล้วกว่ามันจะเน่าจะเปื่อยไปล่ะ สัก ๗ วัน เห็นไหม เริ่มเน่า เริ่มกลิ่นเหม็น มันจะแปรสภาพออกไปเป็นน้ำหนอง เป็นน้ำอะไร มันก็ลงไปเป็นน้ำ แล้วเนื้อก็กลายเป็นดินไป จนเหลือแต่กระดูกก็ต้องแปรสภาพเป็นดินหมด เป็นผุยผงไปหมด เป็นปุ๋ยผงไปหมด นั่นกว่ามันจะแปรสภาพ

แต่จิตนะ จิตที่มันเกาะมันเกี่ยว ที่ว่ามันเห็นความเป็นสภาพความเป็นจริงนั้นอย่างหนึ่ง แต่พอมันปล่อยออกไปแล้วช่วงหนึ่งคือว่า เวลาช่วงนี้ตาย แต่ช่วงนี้มันยังเป็นน้ำ เป็นดิน เป็นไฟ ที่มันเป็นซากศพอยู่ล่ะ หัวใจก็เหมือนกัน เห็นสภาวะตามความเป็นจริง ปล่อยวาง กายไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย กายไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่กาย จิตส่วนจิต แยกออกจากกัน ไปหนึ่ง แต่มันยังอุปาทานอยู่ อุปาทานลึก ตัวลึกเข้าไป ไม่ใช่อุปาทานภายนอก

พิจารณากายชั่ว เห็นไหม จากที่มันแปรสภาพอย่างหนึ่ง ที่ว่ากายไม่ใช่เรา กับอันนี้มันจะแยกออกอีกส่วนหนึ่ง เห็นว่า น้ำเป็นน้ำ ดินเป็น ดิน ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ ปล่อยออก จิตสลัดออกหมดเลย นี่จิตสลัดออก ความโง่ภายใน ความโง่ภายในว่าไหนว่าปล่อยแล้วไง ทำไมไปเกาะเกี่ยวอยู่อีก มันจะปล่อยออก แยกออกเลย กายเป็นกาย จิตเป็นจิต แยกออกจากกัน แยกออกจากกัน เห็นชัดๆ เลย กายนี้มีค่าสักแต่ว่าเศษเดนเลนนะ

จากที่ว่า ปกติเราเนี่ยเราจะยึดมั่นถือมั่นมาก จะเห็นความสภาวะที่มันแตกออกจากกัน อันนี้เศษผงอันหนึ่งก็ยังมีค่ามากกว่ากายของเรา กับการยึดมั่นถือมั่นอันนั้น เศษผงเศษฝุ่นนี้ ที่ว่าเราเห็นภายนอกนี่ละ ค่าของจิตตอนนั้นมันให้ค่ามากกว่ากายที่มันยึดมั่นถือมั่นอีก มันจะสลัดไม่ยึดมั่นถือมั่นในกายนี้เลย ปล่อยออกหมดเลย มันต่างกับอันแรก อันแรกนี้มันไม่ใช่เราก็จริงอยู่ แต่มันอาศัยกันอยู่ แต่อันที่สองนี่นะ มันจะปล่อย ปล่อยแบบว่าสลัดทิ้งหมด นี่มันถึงว่าแยกออก ออกเต็มที่เลย แยกออกจากกัน นี่ความเห็นภายใน

คราวนี้พิจารณาเข้าไปอีกนะ มันเป็นอสุภะ ความจะจับต้องอสุภะอันนี้เป็นขั้นภายใน เป็นขั้นภายในนะ การจะจับต้องอสุภะ พิจารณาจิตนี้มันยังสาวไปอีก เหมือนกับว่าไฟมันได้เชื้อไฟมันได้เชื้อมันต้องไหม้ไป อย่างเช่น ไฟป่านี้ ถ้าป่ามันยังมีอยู่มันจะเผาจนไม่มีวันหยุด จนกว่าป่าจะไหม้หมด

ธรรมลองได้ก้าวเดิน แล้วเรามีสติ เรามีความการจะตามอยู่ มันจะเผาเข้าไป มันจะเผาเข้าไปนะ มันจะเผาเกล็ดเข้าไป การพิจารณากายถ้าเราย้อนกลับ มันจับอันนี้ได้ มันจะขนพองสยองเกล้ามาก เพราะมันสะเทือนถึงว่าจะตัดภพเลย การจะตัดภพมันจะสาวเข้าไป ลึกเข้าไป เห็นไหมว่าแกนของโลก ที่ว่าหาสมาธิตั้งแต่ที่แรก หาตัวตนของใจ หาตัวตนผู้ที่จะพ้นออกจากโลก ผู้ที่พ้นออกจากโลก จิตนี้เป็นสมาธิ จิตนี้ทำความเพียรในแง่ของธรรม ในแง่ของจิต จิตนี้เป็นสมาธิ จิตนี้เป็นสมาธิ แล้วจิตนี้เป็นผู้เริ่มทำงาน จิตนี้รู้จักสมาธิ ไม่ใช่ผลไง มันจะหมุนเข้ามา

แล้วตัวนี้เป็นตัวจิต เป็นขั้นภายใน เป็นตัวขั้นภายใน เป็นการต่อสู้ที่รุนแรง แต่มันจับต้องได้ยาก การขุด การย้อนกลับ เพราะว่ามันสลัดกายที่ว่ายิ่งกว่าผุพัง อย่างเศษใบไม้ เศษฝุ่นนะ แล้วมันสลัดขณะนั้นนะ มันจะลึก มันจะลึกละเอียดจนเราเข้าใจว่าจับต้องอะไรไม่ได้แล้ว มันจะว่าผลอันนั้นเป็นเราเด็ดขาดเลย สมาธิลึกเข้าไป มันก็ยึดว่าเป็นมันอีก ยึดว่าเป็นผล

ถ้าลงความหลง ความหลง ความคร่อมอันนี้อยู่ ความคร่อมอารมณ์อันนี้ ความคร่อมในสมาธิตัวนี้อยู่ มันจะว่าเป็นผลไปเรื่อยๆ มันจะรักษาของมันไว้ แต่ถ้ามันเข้าใจว่าอันนี้มันเป็นสมาธิ มันเป็นความสุขที่เกิดจากการปล่อยมา ๒ ชั้น แล้วมันวกกลับมาดูนี้ วกกกลับมาว่า มันยังต้องมีงานต่อไป คือว่าสมาธิต้องรู้จักสมาธิตลอดไป ย้อนกลับมาถ้าจับอสุภะได้ ความเป็นอสุภะ ฟังสิ เหมือนเรานอนแช่อยู่ในในมูตรในคูถ

การจับต้องได้ มันก็เหมือนที่เราจับต้องตัวเราเองได้ใช่ไหม แล้วเรานอนแช่อยู่ในมูตรในคูถอันนั้นไง เราจะขยะขยง ความจับต้องที่เรานอนแช่ จิตนั้นนอนแช่ในมูตรในคูถในอสุภะได้อย่างไร มันจะขยะขยงไหม ความขยะขยงนี้มันจะทำให้เราน้ำตาไหลพรากไหม ในเมื่อเราจับว่าเราเข้าใจใจ เราเข้าใจว่าเรานี่ ปล่อยวางมาแม้แต่กายเรายังสลัดได้เลย กายนี้มีแค่เศษฝุ่น แคเศษใบไม้ มันยังมีค่ามากกว่ากายของเราที่เราสลัดไปแล้ว แล้วเรามาพิจารณาเห็นว่าจิตของเรานอนแช่อยู่ในอสุภะ ในเลือด ในน้ำหนอง แล้วเราจะสลัด สลัดสังเวชขนาดไหน น้ำตาจะแตกพรากๆ ใหม่นี้ขันธภายใน ขันธตัวจริง

เพราะตัวขันธ ๕ ธาตุ ๔ ขันธ ๕ เอาขันธ ๕ นี้ไปพิจารณาธาตุ ๔ แล้วปล่อยวางธาตุ ๔ เข้ามาเป็นขั้นเป็นตอน แต่ตัวขันธ ๕ มันจับขันธตัว ๕ มันเองได้ ตัวขันธ ๕ นี้เป็นตัวปฏิกิริยาที่มันจะทำตัวเป็นสารเคมีจะทำปฏิกิริยาที่มันจะสลัดออก แล้วเราไปจับต้องได้ เราไปเห็นสภาวะความเป็นความหลงของเรา เห็นว่าสมาธินี้เป็นสมาธิ ไม่หันกลับมาดูว่าสมาธินี้มันแช่อยู่ในน้ำมูตรน้ำคูถ

พอเห็นการแช่อยู่ในน้ำมูตรน้ำคูถ คิดดูว่าน้ำตามันจะไหลขนาดไหน นี่น้ำตาจะเริ่มชำระภพชำระชาติ ไม่ใช่ น้ำตาที่เป็นฝ่ายยึด ฝ่ายถือมั่น ในความผูกพันไปตลอด นี่น้ำตาโลก น้ำตาธรรมไหลพรากเลย พอไหลพรากนี้มันเห็นความเป็นไปใช่ไหม พอมันจับต้องได้แล้ว มันมีการต่อสู้ อันนี้มันจะรุนแรง ความรุนแรงเพราะอะไร เพราะที่เราตัดเข้ามานี่ เราตัดย่นระยะทาง แต่ตัวนี้มันจะตัวพลิกเลย ปฏิกิริยาตัวนี้จะรุนแรงมาก เพราะมันเป็นขันธภายใน มันเป็นการ...เพราะมันติด มันติดภายใน ติดออกมาจากหัวใจใช่ไหม

เราว่าเราหลงในสิ่งใด เรายึดชอบในสิ่งใด เรายังหวงแหนเลย แล้วไอ้ันนี้เป็นตัวมันเอง เป็นสิ่งที่ว่าตัวเองเป็นของสิ่งนั้นด้วย แล้วตัวเองเป็นผู้จับต้องยึดไว้ด้วย กับเมื่อก่อน เราจับ

อย่างเช่น เรามีของมีคุณค่าอยู่ มือเราไปจับต้อง เราก็จับต้องได้ เราเก็บ เราสงวน แต่เราบอกว่า มือเรานี้มันเป็นของมีคุณค่าขึ้นมาเลย เราจะเก็บไว้อย่างไร

อันนี้ก็เหมือนกัน ความเห็นภายในนี้ตัวขั้น ๕ มันปฏิบัติต่อกัน มันจะสลัดกัน มันต้องมีกลดวกกลวิธีการจะทำให้เราหัวบั่นเลย นี่ปัญญาอันนี้มันถึงรุนแรง เป็นปัญญาภายใน เป็นน้ำป่าน้ำป่า น้ำที่รุนแรงมาก มันจะวนขึ้นไปจากเราขึ้นไป จากพายุธรรมดา จากฝนธรรมดา กลายเป็นพายุรุนแรง พายุคว้านจนบ้านเรือนราบ ประเทศทั้งประเทศหายไปหมดเลย นั่นเป็นประเทศ นั่นเป็นโลกภายนอก มันมีสูงๆ ต่ำๆ มีเกิดมีดับอยู่ตลอดเวลา แต่อันนี้มันจะรุนแรงกว่า เพราะว่ามันชำระการเกิดการดับในวัฏฏะ

ในวัฏฏะนะ โลกนี้เกิดดับๆ มันเวียนได้ตลอด มันมีขึ้นมีลง มันมีอนิจจังไป แต่ออกจากโลกออกจากวัฏฏะ...ฟัง! ออกจากวัฏฏะ ความออกจากวัฏฏะ ออกจากนามธรรม จิตนี้มันคิดออกไปจากกามภพ เพราะว่ามันชุ่มอยู่ด้วยกาม นี่มันจะออกไป มันจะชำระได้ขนาดไหน สิ่งที่สกปรกเราใช้น้ำล้างขนาดไหน แต่ถ้าเป็นน้ำตาธรรม น้ำตาภายในที่ชำระภพชาติมันจะขนาดไหน ความเห็น ความไม่เป็นจริง

ความเห็นไม่เป็นจริงตามความคิดภายใน ความคิดภายในมันเป็นเราใช่ไหม เป็นของดีใช่ไหม แต่ความเป็นจริงมันเป็นอสุภะ อสุภัง ความน่าเบื่อ แล้วมันน่าเบื่อเร็ว ไม่เหมือนน่าเบื่อข้างนอก น่าเบื่อข้างนอกมันเป็นกาลเวลา มันเป็นเชื้อจุลินทรีย์กว่ามันจะเป็นไปตามความเผาไหม้ แต่อันนี้มันน่าเบื่อ เป็นนามธรรมเห็นเดี๋ยวนั้น แล้วเราเข้าใจด้วย เข้าใจว่าสิ่งภายในเป็นสิ่งที่ดี ว่าคุณค่า เป็นของมีคุณค่าสำหรับเรา มีคุณค่าสำหรับกิเลสต่างหาก ไม่ใช่ นี่เราเป็นกิเลส กิเลสเป็นเรา เป็นตัวตนที่ว่ามันยึดมันถือมัน

แต่เจ้าตัวใน ตัวในความเป็นจริงแล้วมันไม่ใช่ มันเป็นสิ่งจอมปลอม มันเป็นยาพิษ มันเป็นของเคลือบ มันเคลือบให้ลุ่มหลง มันเคลือบให้เป็นไป แล้วมันก็จะยุ่ยด้วย เพราะมันเคลือบใช่ไหม มันเป็นตัวความคิดใช่ไหม มันคิดออกมาเพราะขั้น ขั้นภายใน ปัญญา สังขารขั้น การปรุง การแต่ง การปรุงการแต่งโดยจังหวัดเดียว โดยจังหวัดเดียว เห็นไหม เมื่อก่อนมัน ๒ จังหวัด จากจิตออกมา ๒ จังหวัด มันเคลื่อนมายาว ความยาวออกไปนี้มันยังมีโอกาสให้เราต่อต้าน แต่มันเป็นจังหวัดเดียว มันเป็นกระแสดตรง เป็นกระแสดตรงจากภายใน มันแสบๆ อยู่ภายใน มันเร็ว เร็วจนเราหมุนไม่ทัน เราต้องโดนผลักใส กลิ้งหมุนเป็นลูกข้าง นี่ความหลอก

ทั้งๆ ที่เห็นนะ ทั้งๆ ที่เห็นความเป็นจริงแล้วนะ ความเป็นจริงตามอสุภะนั่นนะ ต้องใช้ ความมุมานะ ความจริงจังของเรา ความมุมานะ แพ้หรือชนะต้องต่อสู้กันตลอด ต้องต่อสู้ เผลอ ไม่ได้ เผลอ งานนั้นเป็นพลาด การพลาดคือการพิจารณาผิด พิจารณาแล้วมันปล่อยวางชั่วคราว ชั่วคราว แล้วเงียบหายไป เงียบหายไป จนมันจะทอดถอนะ

ถ้ามันทอดถอน มันหาว่า สมาธิ จากสมาธิ จากปัญญา มันเอาสมาธินี้เป็นเรานะ พอพิจารณา ไปแล้วมันก็หลอกกว่าปัญญาชำระแล้ว แล้วก็หลบซ่อนลงข้างล่าง หลบซ่อนยอมอยู่ในใจ ถึงต้อง พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ถึงเป็นพิจารณาสุภะด้วย พิจารณาอสุภะด้วย ความสวयความ งามใจ ความสวयความงามมาต่อกันให้เป็น ๒ ชั้น ๓ ชั้นนะ มันต้อง ๒ ชั้น ๓ ชั้นนะ มันปล่อย มันขาด

ถ้าขาด ฟังสิ! ถ้าขาด การขาด ขณะจิตที่มันพลิก พลิกว่าขั้นนี้ไม่ใช่เรา ความเป็นจริงอันนี้ ไม่ใช่ อันนี้เป็นอนิจจัง เป็นสมมุติทั้งหมด ความเป็นสมมุติทั้งหมด มันสลัดออก ความสลัดออก โลกธาตุนี้ไหว สะเทือนไปหมด กามภพขาด น้ำตาชำระได้หมดเลย หหมด ไม่กลับมาเกิดใน กามภพ ไม่เกิดนะ นี่ขั้น ๕ ขาด ขาดตามความเป็นจริง ขาดจากภายใน ขั้น ๕ ขาดเลย

จากขั้น ๕ ขาดภายนอก ขาดขั้น ๕ ของกาย การพิจารณาภายใน แล้วขาด ขั้น ๕ เป็น การอุปาทาน ขาดขั้น ๕ ของกามภพ ตัดหมด จิตนี้ขั้นไม่มี จิตนี้พ้นออกไปเลย แต่พ้นออกไป เป็นพรหม น้ำตานี้มันสะเทือนได้เพราะอะไร เพราะมันมีปฏิภพอย่างไร เพราะตัวขั้นไหนใหม่ ตัว สังขาร ตัวปรุงใหม่ มันเป็นตัวปรุง ตัวสังขาร ตัวปรุง ตัววิญญาน ตัวรับรู้ มันสะเทือนออกมาถึงกาย น้ำตานี้จะไหลพรากชำระภพชาติ ภพ กามภพ

เพราะเข้าไปข้างในนี้เป็นกามภพนะ มันจะคิดไปหมด จากขั้น จากปฏิภพของจิต จาก พวกเคมีภายในมันทำปฏิภพกัน เรายังทุกข์ยาก ยิ่งกว่าจะหา กว่าจะสืบค้นจนเจอ

ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครจะมาทางนี้ถูก ทางนี้ใครจะมาถูก ทางอย่างนี้ นะ แล้วพบปฏิภพนี้หมดแล้วนะ มันเป็นสุญญากาศทั้งหมด เป็นสุญญากาศ พอสุญญากาศนี้มัน อ้อยสร้อยนะ มันเป็นสุญญากาศ เป็นสิ่งที่ละเอียดจนกล้องจุลทรรศน์ก็จับไม่ได้ กล้องใดๆ ก็จับ ไม่ได้

จากสติ จากมหาสติ มหาสติ การจากชั้นร่างกายนอก จากชั้นร่างกายใน ต้องใช้มหาสติ มหาสติ นะ เพราะมันเป็นสายตรง มันเป็นการต่อสู่ภายใน แล้วมันหลุดออกไปเป็นสุญญากาศเลย เอาอะไรไปจับ เอาอะไรไปจับตรงนั้นนะ ตรงนี้ถึงน้ำตาภพชาติชำระลงตรงนั้น แต่อันนี้มันไม่สะท้อนถึงกาย มันไม่สะท้อนถึงน้ำตา มันเป็นญาณ มันเป็นความสุญญากาศ มันจะเป็นความเศร้าหมอง ความอ้อยสร้อยอยู่ในใจเท่านั้นเลย จะไม่หันกลับมามอง จะคร่อมไว้อยู่

เพราะเป็นหนึ่งใน เป็นตอใจ เป็นอวิชา อวิชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขาราปจฺจยา วิญญาณํ มัน เป็นปัจจยการ เป็นการเศร้าหมอง เป็นการส่องใส นิจิตส่องใส จิตส่องใส จิตเดิมแท้ที่ส่องใส แต่เดิมแท้ของโลก จิตที่กระทำความสงบมันเข้าถึงจิตได้ แต่กิเลสมันสงบตัวลงเฉยๆ มันไม่ชำระมา

แต่จิตส่องใสในการข้าม สลัดออกจากชั้น ๕ สลัดออกจากปฏิกิริยาของเคมีอันนี้ มันเป็นจิตใสจริงๆ ใสที่ว่าไม่มีชั้น ชั้นสลัดขาดออกไปแล้ว ชั้นไปครอบคลุมไว้ ชั้นนี้เป็นกรง เป็นคุก เป็นกรงขังของจิตดวงนี้ จิตดวงนี้สลัดชั้น สลัดกรงขังออกแล้ว มันส่องใสแบบไม่มีกิเลสในกรงขัง แต่มีกิเลสในตัวมันเอง ฉะนั้น จิตส่องใสถึงมี ๒ อย่าง จิตส่องใสของผู้เข้าสมาธิ ของผู้เข้าฌานสมาบัติ เข้าฌาน กับจิตส่องใสของการสลัดกรงขังอันนี้ออกไป มันถึงต่างกัน เห็นไหม จิตเดิมแท้ที่ส่องใส แต่จิตเดิมแท้ที่หมองอุปกิเลส เป็นกิเลสภายใน กิเลสที่ละเอียด มันเป็นสุญญากาศ

อันนี้ถึงว่า การจับต้องอันนี้มันเป็นการจับต้องระหว่างใจต่อใจ เป็นการสัมผัสกันเอง ภายใน เพราะจิตดวงนี้มันเป็นปฏิสนธิจิต มันไม่ใช่จิตวิญญาณ เป็นจิตปฏิสนธิ ไม่ใช่จิตวิญญาณ คนละจิตแล้ว จิตละเอียดอ่อนจนเป็นญาณ เป็นปฏิสนธิวิญญาณ มันต้องไปพันพัวพันกันภายใน เป็นพัวพัน จากพื้น จากว่าชำระภพชำระชาติ ชำระด้วยน้ำตาไปแล้ว อันนั้นชำระด้วยน้ำตาธรรมเลย ธรรมภายใน ธรรมภายใน ธรรมเป็นเอโก เป็นหนึ่งเดียวเลย เอโกแต่ยังไม่เป็นธัมโม เป็นหนึ่งแต่ยังไม่เป็นธัมโม

ต้องใช้ญาณ ใช้การพิจารณาภายในตัวนั้น เพราะตัวนี้มันเป็นตัวอวิชา เป็นตัวอวิชา เป็นตัวรู้แต่รู้แบบรู้เฉยๆ รู้แล้วเคลื่อนไหวตามไป รู้ รู้แบบเราไม่รู้ เราไม่รู้แต่เราไม่รู้วิธีการ นี้รู้แบบอวิชา รู้แต่ไม่แจ้ง เหมือนเราฟังเสียงแต่เราไม่รู้ความหมาย เราเห็นรูปแต่เราไม่รู้ความหมาย ตา

เห็นรูปแต่ไม่รู้ความหมาย เพราะมันไม่มีขั้นตัวแบ่งแยก นี้อวิชชา รู้เฉยๆ รู้ไม่แบ่งแยก แล้วจะเอาอะไรไปจับมัน

นี่เอโกมันเป็นหนึ่งใน มันไม่ใช่ขั้น มันเป็นเอโกอยู่ ตัวเป็นเอโกมันไม่มีตัวปฏิบัติ ตัวเข้าไปกระทบ แต่มันเป็นความเศร้าหมองเพราะตัวมันเองใช่ไหม ตัวมันเองมันเศร้าหมอง มันมีพลังงานออกมา แล้วมันใช่ไป พลังงานนั้นมันส่งออกไป พลังงานนั้นก็ต้องน้อยลง นี่การเจอการกระทบ ถ้าการกระทบอันนั้น นี่เอโกอันนั้น การเห็นเอโกอันนั้น การจับต้องอันนั้น มันสะท้อนการจับต้องข้างล่างมันสะท้อนจนจนพองสยองเกล้า จับต้องอันนั้น มันจับต้องได้

การจับต้องได้คือการเห็น

การจับต้องได้คือการเห็นเนื้อหาของงาน

การจับต้องได้คือการเห็นแกนของโลก แกนที่มันเป็นแม่เหล็ก

อันนี้มันเป็นแกนแม่เหล็กที่เราทำลายไปแล้วนะ แกนแม่เหล็กทำลายไปแล้ว แต่อันนี้เป็นกระแสที่พลังงานตัวที่ว่ามันเป็นนามธรรมที่ไม่ใช่แกนที่ว่าใช้เครื่องมือไปจับ ลึกเข้าไปอีก “จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่ขำขันปนกิเลส”

ที่ว่าใส ที่ว่ายอดเยี่ยม ที่ว่าพ้นจากภพจากชาติไปแล้วนั่นนะ มันเป็นกามภพ แต่มันยังเป็นสมมุติ เพราะเป็นพรหม ยังจับได้ มันเป็นผลไม้ที่แก่แล้วที่ต้องสุกไปข้างหน้า ถ้าไม่ได้ทำมันก็สุกไปข้างหน้า แต่มันก็มีความเศร้าหมองและส่องใสเป็นเอโกอยู่ เป็นหนึ่งอยู่ ความเป็นหนึ่งอันนั้น พระพุทธเจ้าพลิกตัวนี้ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ตัวถึงอวิชชานี้ พระพุทธเจ้าถึงปัญญาตนใด ถึงปัญญาตนว่าได้ข้ามพ้น พ้นจากโอชะ พ้นจากบ่วงของน้ำตา พ้นจากกระแสน้ำตา พ้นจากกระแสโลก พ้นจากน้ำตา ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ของโลกกับเนื้อดิน ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ของโลก ทั้งข้างนอก ทั้งในกายของเราที่ส่วนของน้ำ ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ในร่างกายแล้วก็ส่วนของน้ำ ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ในร่างของในน้ำธรรมของพระพุทธเจ้า

ก็เป็นว่า ๓ ชั้นตอน ๙๐ เปอร์เซ็นต์ใหม่ จากปฏิบัติ ปฏิบัติภายใน จากขั้น ๕ กายนอก แล้วอุปาทานในกาย อสุภะ ๓ ใหม่? ๙๐ เปอร์เซ็นต์ เอโก ธรรม เป็นหนึ่งนั้น เป็นหนึ่งนั้น ๓๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นดิน เป็นเอก เป็นหนึ่ง แล้วข้ามพ้นออกไป จากกระแสของโลก น้ำ ๙๐

เปอร์เซ็นต์ กับดินส่วน ๓๐ เปอร์เซ็นต์ จากร่างกาย น้ำ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ น้ำ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ ในร่างกายเป็นส่วนที่เป็นน้ำมากกว่า

ในชั้นก็เหมือนกัน ในชั้น ในปฏิกิริยา ชั้น ๕ สลัดชั้น ๕ ขาดนั้นนะ อันนี้เป็นส่วนของน้ำหมด เพราะปฏิกิริยา มันเป็นธาตุ แต่พอเป็นส่วนของเอโก ชัมโม ส่วนเดียว ส่วนที่พลิกออกไป พระพุทธเจ้าพลิกตรงนั้น พลิกออกไป พลิกออกไปถึงได้เอโกแล้วก็ชัมโม เอโกพลิกเป็นชัมโม หนึ่ง เอก อันนั้นพ่นออกไปจากสมมุติ เป็นน้ำ เป็นธรรมแท้ เป็นน้ำธรรมแท้ๆ เป็นอมฤตธรรมใจ ไม่ต้องพูดถึง น้ำอมฤต น้ำอมฤตธรรม อมฤต อมตะเลย เป็นอมฤตธรรม เป็นส่วนสุดท้ายในเป้าหมายของชาวพุทธทั้งหมด เป็นส่วนสุดท้าย เป็นสิ่งที่ปรารถนา นี้สุดสำหณะ

สุดสำหณะประพตติ สุดสำหณะปฏิบัติ แล้วเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา พบพระพุทธศาสนา ศาสนาที่วางแนวทางไว้ พระพุทธเจ้าถึงว่าเป็นเอก เกิดได้ ๑ องค์ หนึ่งเดียวเท่านั้นในกาลหนึ่ง ในกาลหนึ่งพระพุทธเจ้าจะเกิดได้หนึ่งเท่านั้นพระพุทธเจ้าเป็นเอก เป็นผู้ที่เกิดยาก

การแสวง การพบ โอกาสและวาสนา ถึงได้โอกาสได้หายาก เราเป็นผู้มาพบ เราผู้พบพระพุทธศาสนาแล้วเราจะปล่อยให้หลุดมือ หลุดมือจากเราไปนะ หลุดมือ คำว่า “หลุดมือ” แต่มีมันหลุดโอกาส ชีวิตนี้สั้นนัก ชีวิตนี้เกิดมาแล้วต้องตาย ตายเด็ดขาดเลย นี้โอกาสหลุดมือหลุดอย่างนี้ หลุดคือการดับไปโดยที่หาไม่ได้จับต้อง ไม่ได้เสพ ไม่ได้เข้าไปถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พุทธโธ พุทธะ พุทธะอยู่ที่ไหน? พุทธะอยู่ที่ใจ พุทธโธ พุทธะคือผู้รู้ แกนของโลกพุทธโธ พุทธะ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธนี่ชื่อ พอเข้าไปถึงความสงบภายใน พุทธโธจะจางลง จางลงจนเป็นหนึ่งเดียว เป็นสักแต่ารู้ เป็นสักแต่ารู้คือสักแต่รู้ ตัวนั้นนะพุทธะ นั้นจิตของผู้ที่ยังไม่ได้ข้ามพ้น หรือไม่ได้ปล่อยวางกายภายนอก ไม่มีที่พึ่ง ก็ต้องพึ่งพุทธโธ จิตที่พ่นออกไป ที่พลิกออกไปแล้ว จิตที่มันคง จิตที่ไม่ต้องอาศัยอะไรไปเกาะเกี่ยว

จิตที่ยังขัดอยู่ เหมือนกับคนไข้ คนที่เดินไม่ได้ ต้องให้พยาบาลประครอง ๒ ข้างคอยเดินไป หัวใจที่ยังเกาะเกี่ยวอยู่ในโลก ต้องใช้อารมณ์เกาะเกี่ยวไป ต้องใช้อารมณ์เกาะเกี่ยว ความดีใจ ความเสียใจ ความพอใจ ความอยากได้ ความคิดถึง ความห่วง ความพึ่ง การพึ่งพิง เห็นไหม เกาะเกี่ยวไป เกาะเกี่ยวไป นี้จิตที่ไม่พ้น มันก็ต้องเกาะเกี่ยว อาศัยเกาะเกี่ยวไป ลุ่มๆ ดอนๆ ใจ

จิตที่พลิกออกไปแล้วมันคง เพราะไม่ต้องอาศัยสิ่งใด เอโก ชัมโม ลอยตัวใจ เหมือนกับ ดวงจันทร์ลอยอยู่บนฟ้า ดวงจันทร์ลอยอยู่บนฟ้ามันอาศัยอะไร เครื่องบินเวลามันขับเครื่องขึ้นไป มันใช้อะไรขึ้นไป ใช้เครื่องยนต์ใช้น้ำมัน การดูอากาศดังตัวเองขึ้นไป นี่ประครองไว้ ใจที่มัน อาศัยการเกาะเกี่ยวนี้ เราถึงที่เราพออย่างนี้แล้ว เราพบพระพุทธศาสนา แล้วมีทางเครื่องดำเนินการเกาะเกี่ยวนี้เป็นเกาะเกี่ยวเริ่มต้น การเกาะเกี่ยวนี้ต้องอาศัยไป

ถึงว่า เราเกิดพบพระพุทธศาสนา เกิดพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านจะนิพพาน ไปแล้ว ๒,๕๐๐ ปีเศษๆ ก็ตาม แต่ธรรมะสดๆ ร้อนๆ พระไตรปิฎกวางไว้สดๆ ร้อนๆ ครูบา อาจารย์ที่ประพฤติกปฏิบัติแล้วเป็นผู้ชี้แนะสดๆ ร้อนๆ ชีวิตเราสดๆ ร้อนๆ ยังไม่ดับ ชีวิตดับแล้วไม่มี สดๆ ร้อนๆ มีแต่หมดโอกาส ถึงไม่ให้หลุดมือ การหลุดมือมันหลุดอย่างนี้ ไม่ใช่เขาหลุดออกจาก มือ หลุดออกจากโอกาสของชีวิตเลย ชีวิตนี้หลุดออกไป หมดโอกาสเลย

ความมูมานะ ความจริงจังของเรา ถึงต้องมาใจ นี่หัวใจเปรียบเทียบให้ฟัง เปรียบเทียบว่า การเกาะเกี่ยวมันสำคัญ มันจำเป็นต้องเกาะเกี่ยว ไม่เกาะเกี่ยวเลยก็เหมือนกับคนทุกๆ ไปที่ยังไม่ได้ สนใจ คนทุกๆ ไปที่เขาไม่สนใจเพราะเขาว่าเขาแน่ เขาว่าเขาเกิดมาแล้วเขาประสบความสำเร็จ แต่ เป็นโลกทั้งหมดเลย เพราะเขายังไม่พบธรรม ธรรมที่เป็นปริยัติก่อน นี่ใจเกาะเกี่ยว ธรรมที่เป็น ปริยัติ

การจะก้าวขึ้นอวกาศ มันเป็นสิ่งถนนที่ไม่มีเครื่องดำเนิน ก็ต้องอาศัยธรรมะพระพุทธเจ้า เกาะเกี่ยว ต้องเกาะเกี่ยวเด็ดขาด เริ่มต้นต้องเกาะเกี่ยวเด็ดขาด เกาะเกี่ยวเพื่อจะให้ฟังตนเองได้ เกาะเกี่ยวเพื่อจะให้พ้นไปได้ จากเกาะเกี่ยวแล้วก็พยายามประพฤติกปฏิบัติจนเริ่มก้าวเดิน เริ่มก้าว เดิน เริ่มเป็นไป พอความเป็นไปนั้นเป็นไปเรื่อยๆ อุตตา หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน นี่ เป็นคำพูดของพระพุทธเจ้าเด็ดขาด แล้วเป็นเรื่องจริงด้วย จิตที่ก้าวเดินแล้วมันจะฟังมัน ได้ตลอด

จิตนี้จะฟังได้ เหมือนกับคน การประพฤติกปฏิบัติมันมีเป็นไปแล้วมันรู้วิธีการ มันฟังไปได้ เป็นขั้นเป็นตอน เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป อุตตา หิ อุตตโน นาโถ จนถึงที่สุด จนถึงที่สุดเลย การ ฟังตนเองได้ การเดินเองได้ แต่ความผิดพลาด การจังหวะผิด อย่างนี้มันมีโดยปกติ แม้แต่องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยังไม่การศึกษามา การกระทำมา ก็ยังขนาดนั้น แล้วอย่างพวกเราเป็นผู้ ที่ว่าพยายาม เป็นผู้ที่จะพยายามเดินตาม มันก็มีส่วนที่จะทำให้เรามีความผิดพลาด แต่ความ ผิดพลาดนั้นเป็นครู ไม่มีใครเลยที่ทำถูกต้อง ไม่มี

ความผิดพลาด ความคิดก็เหมือนกัน ความเห็นภายในก็เหมือนกัน การกระทำก็เหมือนกัน
ที่นี้ความผิดพลาดอันนั้นถึงว่าเป็นครู ถึงไม่ให้หน่อยใจ ไม่ให้หน่อยใจ ไม่ให้เสียใจ ให้มุมานะ แล้ว
เราจะเข้าไป เป็นไปนะ วาสนาบารมีอยู่ที่การประพฤติปฏิบัตินี้ วาสนาบารมีไม่เคยลอยมาจากฟ้า
วาสนาบารมีไม่มีใครมายื่นให้ได้

เราฟัง ฟังธรรม ถ้าเราเชื่อ เห็นไหม นี่วาสนามีจริงๆ เพราะอะไร เพราะเชื่อ ถ้าไม่เชื่อ
วาสนาไม่มี เพราะอะไร เพราะไม่เชื่อคือไม่ได้ประโยชน์ คนที่ฟัง คนที่ปฏิบัตินั้นเป็นผู้ที่ได้
ประโยชน์ ประโยชน์นั้นมันจะสะสมออกมาเป็นนามธรรม นั่นคือวาสนา วาสนาจะจับลงที่ใจ จะ
จับลงที่ใจ เพราะใจนี้เป็นตัวขับเคลื่อนไปเกิดภพชาติต่างๆ นี่มันฝังใจไปกับใจ ใจนี้ไปพร้อมกัน
วาสนาบารมีถึงเป็น...(เสียงเทปสิ้นสุดแต่เพียงเท่านี้)